

PRITARTA
Vilniaus muzikos mokyklos „Lyra“
mokytojų tarybos nutarimu
2012-08-31 protokolas Nr. 1

PRITARTA
Vilniaus muzikos mokyklos „Lyra“
mokyklos tarybos nutarimu
2012-08-31 protokolas Nr. 1

PATVIRTINTA
Vilniaus muzikos mokyklos
„Lyra“ direktoriaus
2012-09-28 įsakymu Nr. V-7

Vilniaus muzikos mokykla „Lyra“

MOKSLEIVIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO SISTEMA

Vilnius, 2012

Moksleivių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Vilniaus muzikos mokyklos „Lyra“ moksleivių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema (toliau – MPPV sistema) apibrėžia moksleivių pažangos ir pasiekimų vertinimo nuostatas, principus, tikslus ir uždavinius.

MPPV sistema remiamasi rengiant ir atnaujinant mokytojų naudojamą atskirų dalykų vertinimo sistemas, planuojant veiklą, ruošiant metodinę medžiagą, mokymo priemones, sudarant kvalifikacijos tobulinimo programas, informuojant tėvus ir visuomenę.

Vertinimas grindžiamas šiuolaikine mokymosi samprata, amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, individualiais poreikiais, atitinkančiais ugdymo(si) tikslus. Vertinama individuali mokinio pažanga, bendrieji ir dalyko gebėjimai mokinio pasiekimus lyginant su ankstesniais.

MPPV sistemoje aptariamas vertinimas ugdymo procese ir baigus programą, vertinimo dalyvių vaidmuo.

II. VERTINIMO SISTEMOS REGLAMENTAVIMAS

Vertinimo sistema parengta vadovaujantis:

Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo Ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-256 (Žin., 2004, Nr. 35-1150);

Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka (toliau Tvarka) parengta vadovaujantis „Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo tvarkos aprašą“, patvirtintą LR Švietimo ir mokslo Ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK- 556 (2012 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. V- 766 redakcija);

Pradinio ir pagrindinio ugdymo Bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo Ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 (Žin., 2008, Nr. 99-384);

Vilniaus muzikos mokyklos „Lyra“ nuostatais [patvirtintais Vilniaus miesto Savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėjo 2007 m. gruodžio 26 d. įsakymu Nr. A500-1458-(1,2-KL6)].

III. VERTINIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Vertinimo tikslas

- padėti moksleiviui mokytis ir bręsti kaip asmenybei, pateikti informaciją apie moksleivio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą; nustatyti mokytojo, mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

Vertinimo uždaviniai:

- Padėti moksleiviui pažinti save, suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, įsivertinti savo pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus.
- Padėti mokytojui įžvelgti moksleivio mokymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus.
- Suteikti tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos.
- Nustatyti mokyklai savo darbo kokybę, planuoti ugdymo turinį ir procesą, suteikti moksleivių poreikius tenkinančią pagalbą.

IV. VERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

Vertinimo nuostatos:

- Vertinimas grindžiamas amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, individualiais moksleivio poreikiais.
- Vertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: moksleivių žinios ir supratimas, bendrieji ir dalyko gebėjimai.
- Vertinimas skirtas padėti mokytis – moksleivis laiku gauna grįžtamąją informaciją apie savo mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą, jis mokosi vertinti ir įsivertinti.
- Vertinama individuali moksleivio pažanga, vengiama lyginti moksleivių pasiekimus tarpusavyje.

Vertinimo principai:

- *Pozityvumas* – vertinama tai, ką moksleiviai žino ir gali, o ne tai, ko jie nežino ir negali.
- *Konstruktivumas* – mokytojai vertinimą planuoja sistemingai ir nuosekliai. Vertinama tai, ką moksleiviai jau išmoko, nurodomos spragos ir padedama jas ištaisyti.
- *Atvirumas* – mokytojai su moksleiviais tariasi dėl vertinimo kriterijų ir procedūrų, vengiama pernelyg didelio vertinimo formalizavimo.
- *Skaidrumas* – kada tik pageidauja moksleiviai ir jų tėvai jiems suteikiama informacija apie vertinimą. Moksleivis žino, kada ir už ką jis bus (ir yra) vertinamas.
- *Objektyvumas* – siekiama kuo didesnio mokytojo nešališkumo ir patikimumo vertinant, kuris remiasi išsilavinimo standartais.
- *Veiksmingumas* – vertinimas pritaikomas pagal moksleivių poreikius ir galias, pasiekimus ir daromą pažangą.
- *Individuali pažanga* (idiografinis vertinimas) – moksleivio dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniaisiais.

V. VERTINIMAS UGDYMO PROCESSE IR BAIGUS PROGRAMĄ

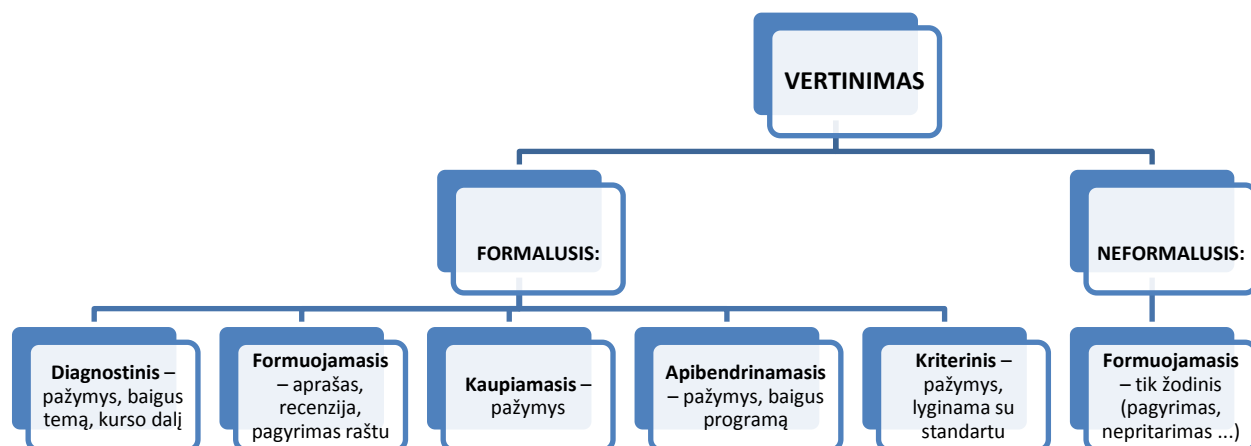
Moksleivių pažangos ir pasiekimų vertinimas susideda iš dviejų pagrindinių dalių, kurios esmingai skiriasi pagal paskirtį ir tikslus:

- vertinimo ugdymo procese (mokant ir mokantis);
- vertinimo baigus kurso, modulio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programą.

Vertinimo būdai

- *Formalusis vertinimas* – taikomas vertinant žinias, įgūdžius, dalykinius bei bendruosius gebėjimus, nustatant pažangą. Moksleivių užduotys vertinamos remiantis nustatytais vertinimo kriterijais.
- *Neformalusis vertinimas* – jis vyksta nuolat: stebint, susidarant nuomonę, kalbant, diskutuojant, jaučiant moksleivių reakciją, grįžtamąjį ryšį. Vertinama moksleivio asmenybės raida, jo vertybinės nuostatos, bendrųjų gebėjimų plėtotė. Neformalaus vertinimo esmė – generoriškas mokytojo ir mokinio bendradarbiavimas (linktelėjimas, pritarimas, nepritarimas, parodymas pirštu, mirkstelėjimas ir pan.). Neformaliojo vertinimo rezultatai aptariami pokalbių ir diskusijų su moksleiviais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) metu, pasitelkiant moksleivių darbų parodas. *Neformalus vertinimas gali būti tik žodinis. Kiekvienas vertinimo įforminimas (aprašai, recenzijos) jau yra formalaus vertinimo išraiška.*

Vertinimo tipai

Formaliojo vertinimo tipai

Vertinimą ugdymo procese sudaro formuojamasis ir diagnostinis vertinimai – du vienas kitą sąlygojantys vertinimo tipai:

Diagnostinis – taikomas baigus temą ar kurso dalį.

- Siekiama išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą, numatyti tolesnio mokymosi galimybes.
- Siekiama suteikti pagalbą mokiniui įveikiant sunkumus.
- Mokinių pasiekimai įvertinami pažymiu, simboliu, recenzija.

Formuojamasis – nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu.

- Formuojamojo vertinimo esmė – ne kontroliuoti, o padėti mokytis.
- Formuojamasis vertinimas padeda numatyti mokymosi perspektyvą, pastiprinti daromą pažangą, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti.
- Mokytojas pastebi ir pripažįsta net ir menkiausią mokinio pažangą.
- Formuojamasis vertinimas taikomas viso ugdymo proceso metu, išskyrus diagnostinio vertinimo pamokas.
- Vertinimas nesiejamas su pažymiu, jo paskirtis – padrąsinti, paskatinti mokinius.
- Formuojamojo vertinimo metu taikomos šios vertinimo formos: žodinis paskatinimas, rezultatų aptarimas su mokiniu žodžiu, stebimos ir aptariamos jo mokymosi pastangos, motyvacija, gebėjimai, dalyvavimo pamokoje aktyvumas, gebėjimas dirbti komandoje, veiklos veiksmingumas.

Kaupiamasis – vertinimas taikomas viso ugdymo proceso metu.

- Kaupiamasis vertinimas vykdomas vadovaujantis formuojamojo vertinimo principais.
- Mokytojai metodinėse grupėse aptaria kiekvienos disciplinos kaupiamojo vertinimo principus (už ką, kokių dažnumu bus rašomas kaupiamasis pažymys).
- Galutinis mokinių veiklos rezultatas vertinamas pažymiu.
- Kaupiamojo balo vertinimą mokytojas gali naudoti (nenaudoti) savo nuožiūra.

Apibendrinamasis – šio vertinimo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje.

- Mokykloje apibendrinamas vertinamas vykdomas 3 ir 7 klasėse, administracijos iniciatyva gali būti taikoma ir kitose klasėse.
- Mokytojai savo iniciatyva apibendrinamąjį vertinimą gali taikyti kiekvienoje klasėje mokslo metų pabaigoje.
- Mokinių pasiekimai įvertinami pažymiu (balu, simboliu).
- Apibendrinamasis vertinimas padeda įvertinti mokytojo darbą ir mokiniui išsikelti mokymosi tikslą.

Kriterinis – vertinimas, kurio pagrindas – tam tikri kriterijai, su kuriais lyginami mokinio pasiekimai.

- Kriterinis vertinimas naudojamas tada, kai mokinio pasiekimus norima palyginti su standartais.
- Mokinių pasiekimai vertinami pažymiu.

Taikant bet kurią paminėtą vertinimo rūšį atlikėjiškuose dalykuose, remiamasi grojimo instrumentu ir dainavimo bendraisiais pasiekimų *vertinimo kriterijais*:

- instrumento / balso valdymas (technika);
- garso valdymas;
- intonavimas, frazavimas;
- metroritmika;
- išraiškingumas;
- sceninė raiška;
- sceninė patirtis
- stilistinė interpretacija;
- atminties valdymas;
- darbštumas ir atsakingumas.

Moksleiviai vertinami atsižvelgiant į visų ugdymo sričių pasiekimus: muzikos atlikimo technikos įvaldymą, muzikos kūrinių interpretaciją ir atlikėjo raišką koncertų metu. Vertinamos ne tik moksleivio žinios ir gebėjimai, bet ir aktyvumas, daroma pažanga, pastangos. Su mokiniu pamokos metu aptariama jo pasiekimų raida, sėkmės ir išskylantys sunkumai. Nurodymai savarankiškam mokymuisi pateikiami raštu.

Vertinimas fiksuojamas didžiausia dalimi mokinio pažymių knygelėje, mažesne dalimi mokytojo dienyne. Pažymys vedamas iš dešimties balų. Pirmojoje klasėje balų sistema gali būti naudojama tik vertinant galutinius mokslo metų rezultatus.

Vertinimo ciklas ugdymo procese

Planavimas

Vertinimas planuojamas kartu su ugdymo procesu. Prieš pradėdant mokytis mokytojui ir mokiniams turi būti aišku, ką jie turi pasiekti ir kaip bus vertinama:

- planuodamas vertinimą mokytojas atsižvelgia į mokinių pasiekimus ir išgales, remiasi Bendrųjų programų reikalavimais, iškeltais tikslais;
- mokytojas, planuodamas vertinimą, tariasi su mokiniais, kitais mokytojais, prireikus pasitelkia psichologą ar kitus specialistus, mokinių tėvus.

Vertinimas mokant

Atliekant formuojamąjį ir diagnostinį vertinimą, išskiriami keturi pagrindiniai tarp savęs susiję mokytojo veiklos aspektai:

- mokytojas su mokiniu išsiaiškina mokymosi uždavinius ir vertinimo kriterijus. Vertinama tai, kas yra numatyta uždaviniuose;
- mokytojas pozityviai skatina mokymosi motyvaciją – kelia mokinių pasitikėjimą savo jėgomis ir norą siekti daugiau nurodydamas, kas pavyko, pagrįstai pagirdamas, vengdamas gąsdinti pažymiais;
- mokytojas su mokiniais, numatydamas tolesnio mokymo ir mokymosi uždavinius, remiasi mokinio ar mokinių grupės pasiekimais, polinkiais, interesais, poreikiais;
- mokytojas parenka veiksmingas užduotis, naudoja įvairius mokymo(-si) metodus ir strategijas, kad mokinyms patirtų sėkmę.

Informacijos apibendrinimas ir panaudojimas.

Apibendrinta informacija apie individualią mokinio, mokinių grupės ar klasės pažangą bei pasiekimus fiksuojama taip, kad:

- įvertinimai mokiniui būtų aiškūs ir suprantami, atskleistų teigiamą mokymosi patirtį, skatintų tobulėti;
- mokytojui padėtų stebėti ugdymo veiksmingumą, atsižvelgiant į ugdymo tikslus;
- mokytojui padėtų sukaupti duomenis apie mokymąsi, kuriuos būtų galima aptarti su pačiais mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais);
- mokyklos administracijai, mokyklos tarybai ir kt. rodytų mokinių padarytą pažangą ir pasiekimus.

Mokinių pasiekimų vertinimo formos

Muzikos mokyklos moksleivių muzikinių sugebėjimų bei pasiektų įgūdžių ir gebėjimų patikrinimo ir vertinimo formos yra:

- 1) Kontrolinė pamoka;
- 2) Akademinis koncertas;
- 3) Akademinis koncertas su diferencijuotu vertinimu;
- 4) Baigiamasis egzaminas.

Kontrolinė pamoka

- Tai uždara mokinio techninių įgūdžių ir gebėjimų patikrinimo forma. Kontrolinė pamoka vykdoma per I ir II pusmetį. Kontrolinę pamoką stebi ir vertina mokantysis mokytojas bei

vienas ar keli tai pačiai metodinei komisijai priklausantys mokytojai. Galutiniam įvertinimui vedamas visų vertinusių mokytojų siūlomų balų vidurkis.

Akademinis koncertas

- Tai vieša mokinio žinių, įgūdžių ir gebėjimų patikrinimo forma. Ją stebėti gali mokinio tėvai, artimieji ir draugai. Akademiniai koncertai vykdomi du kartus metuose, pusmečių pabaigoje. Akademinį koncertą stebi metodinių komisijų pirmininkas bei visi tai metodinei komisijai priklausantys mokytojai. Pirmiausia, moksleivį vertina mokantysis mokytojas, o galutiniam įvertinimui vedamas visų vertinusių mokytojų siūlomų balų vidurkis.

Akademinis koncertas su diferencijuotu vertinimu

- Tai vieša mokinio žinių ir įgūdžių bei gebėjimų patikrinimo forma. Ji vykdoma keliamosios, t.y., III klasės II pusmečio pabaigoje. Akademinį koncertą su diferencijuotu vertinimu stebi ir vertina metodinės komisijos pirmininkas bei visi metodinės grupės mokytojai. Galutiniam įvertinimui vedamas visų vertinusių mokytojų balų vidurkis.

Baigiamasis egzaminas

- Tai uždara mokinio žinių, įgūdžių ir gebėjimų patikrinimo forma. Jis vykdomas baigiamosioms klasėms mokslo metų pabaigoje. Baigiamąjį egzaminą stebi ir vertina mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtinta baigiamojo egzamino komisija, į kurią įeina aukštesnės pakopos muzikinio ugdymo įstaigos pedagogas, mokyklos direktorius, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, metodinės komisijos pirmininkas bei keli mokytojai. Galutiniam įvertinimui vedamas visų komisijos narių siūlomų balų vidurkis.

VI. VERTINIMO DALYVIAI IR JŲ VAIDMUO

Mokiniai:

- Kartu su mokytoju aptaria numatomus mokymosi pasiekimus, užduotis bei vertinimo kriterijus, nagrinėja vertinimo informaciją. Mokytojo padedami, jie mokosi vertinti ir įsivertinti savo pasiekimus bei pažangą. Atsižvelgdami į savo mokymosi sėkmę, planuoja tolesnį mokymąsi, kelia sau ateities tikslus.

Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai):

- Įtraukiami į mokyklos bendruomenės veiklą. Jie gauna aiškia, laiku pateikiamą informaciją apie vaiko mokymąsi, pažangą bei pasiekimus, mokymosi spragas ir reikiamą pagalbą. Jiems teikiama informacija apie vertinimo kriterijus, procedūras ir tvarką, Bendrųjų programų bei egzaminų programų paskirtį.

Mokytojai:

- planuoja ir atlieka mokinių pažangos bei pasiekimų vertinimą ugdymo procese;
- apibendrina ir įvertina mokinio pasiekimus;
- vertinimo informaciją fiksuoja dienyne ir mokinio pasiekimų pažymių knygelėse;
- informuoja mokinius, jų tėvus, kitus mokytojus, mokyklos vadovus apie mokinių mokymąsi, pasiekimus ir spragas;
- remdamiesi vertinimo informacija, analizuoja ir koreguoja mokinių mokymą ir mokymąsi;
- rūpinasi, kad mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų, laiku būtų suteikiama reikiama pagalba;
- vadovaujasi metodinėse grupėse priimta vertinimo sistema.

Kuratoriai:

- bendradarbiauja su specializacijos mokinius mokančiais mokytojais sistemingo mokinių žinių vertinimo klausimais.

Mokyklos administracija:

- nustato bendrą mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo informacijos rinkimo, fiksavimo bei panaudojimo tvarką;
- užtikrina vertinimo metodikų dermę pereinant iš klasės į klasę, iš vienos ugdymo pakopos į kitą, tarp paralelių klasių, atskirų dalykų. Koordinuoja kontrolinių užduočių apimtį ir dažnumą;
- organizuoja mokinių pasiekimų aptarimus su tėvais, organizuoja pagalbą mokymosi problemų turintiems mokiniams;
- vertina mokyklos ir mokytojo darbo kokybę.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema esant reikalui gali būti tobulinama.
- Mokinių pažanga ir pasiekimai aptariami Mokytojų tarybos posėdžiuose.
- Mokytojams rekomenduojami kvalifikacijos tobulinimo renginiai, projektai, seminarai, gerosios patirties sklaida, susijusi su mokyklos vertinimo sistemos tobulinimu.

VIII. PRIEDAI

Moksleivių pasiekimų vertinimas muzikos istorijos pamokose

Muzikos istorijos dalyko moksleivių žinių, įgūdžių ir gebėjimų patikrinimo formos:

1. Kontrolinė pamoka
2. Savarankiškų kūrybinių darbų (referatų) parengimas ir pateikimas
3. Savarankiškas klasės ir namų darbų atlikimas
4. Dalyvavimas kultūrinėse renginiuose (teminės ekskursijos, susitikimai, koncertai) ir jų aptarimas-pristatymas įvairiomis formomis
5. Viešas pasirodymas (konferencijose, koncertuose)
6. Baigiamoji įskaita.

Muzikos istorijos dalyko žinių, įgūdžių ir gebėjimų vertinimo tipai: *diagnostinis, formuojamasis (instruktyvusis), ipsatyvinis, ideografinis, norminis, kriterinis ir apibendrinamasis*.

- *Kontrolinė pamoka* – tai tarpinis mokinio žinių, įgūdžių ir gebėjimų patikrinimas po tam tikro programos modulio. Taikomas diagnostinis ir norminis vertinimas.
- *Savarankiškų kūrybinių darbų (referatų) parengimas ir pateikimas* – tai tarpinis-kartinis mokinio įgūdžių ir gebėjimų patikrinimas, vertinant parengto darbo formos ir turinio, aktualumo, raiškaus skaitymo ir kt. numatytus kriterijus. Taikomas kriterinis vertinimas.
- *Savarankiškas klasės bei namų užduočių atlikimo patikrinimas* – tai ugdymo/mokymo procesą disciplinuojanti, paskatinanti ir padrąsinanti, teikianti ugdytiniams grįžtamąją informaciją, įgūdžių ir gebėjimų patikrinimo forma. Taikomas ideografinis ir formuojamasis vertinimas.
- *Dalyvavimas kultūrinuose renginiuose (teminės ekskursijos, susitikimai, koncertai) ir jų aptarimas-pristatymas įvairiomis formomis* – užklasinėje veikloje gautos patirties, informacijos apdorojimo ir pateikimo, įvertinimo, apibendrinimo įgūdžių patikrinimas. Taikomas formuojamasis vertinimas.
- *Viešas pasirodymas (pranešimų pristatymas konferencijose, koncertų vedimas)* – žinių pritaikymo, pasirengimo ir atlikimo įgūdžių vertinimas. Taikomas kriterinis, formuojamasis vertinimas.
- *Baigiamoji įskaita* - tai uždara mokinio žinių, įgūdžių ir gebėjimų patikrinimo forma. Jis vykdomas baigiamosioms klasėms mokslo metų pabaigoje. Taikomas apibendrinamasis (suminis) vertinimas.

Pamokose pasiekti rezultatai paprastai vertinami ideografiniu (stebint mokinio daromą pažangą ir lyginant ją su ankstesniais pasiekimais) ir ipsatyviniu (savęs įsivertinimas savo paties sukurtais ir prisiimtais kriterijais).

Atsiskaitymuose naudojamas norminis (lyginant ugdytinio pasiekimus su kitų tos pačios klasės mokinių pasiekimais), kriterinis (kai pasiekimai lyginami su numatytais reikalavimais).

Baigus temą ar kurso dalį, atliekamas ir diagnostinis vertinimas, kuriuo tikimasi mokymo(-si) proceso metu išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą. Jis leidžia išryškinti mokymosi sunkumus, spragas, padeda numatyti reikalingus korekcinis veiksmus ir tolesnio mokymo(-si) galimybes suteikiant pagalbą sunkumams įveikti.

Pusmečio, metų darbo rezultatams vertinti naudojamas apibendrinamasis (suminis) vertinimas.

Ugdymo vertinimas vyksta formaliuoju būdu, t. y. vertinimo rezultatai fiksuojami formaliuose

dokumentuose – mokinio pasiekimų knygelėje ir mokytojo dienyne, pasitelkus nustatytą dešimties balų vertinimo sistemą.

Parengė Jolanta Vaišvilienė
2012 01 21

Moksleivių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemą parengė „Moksleivių pažangos ir pasiekimų vertinimo sistemos atnaujinimo grupė“:

Pirmininkas: Albertas Baika, direktoriaus pavaduotojas ugdymui

Nariai: Saulius Subačius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui

Rolandas Aidukas, mokytojas ekspertas

Snieguolė Jogėlienė, mokytoja metodininkė

Nadežda Dambrauskienė, mokytoja metodininkė

Vida Palubinskienė, mokytoja ekspertė

Gintaras Mameniškis, mokytojas